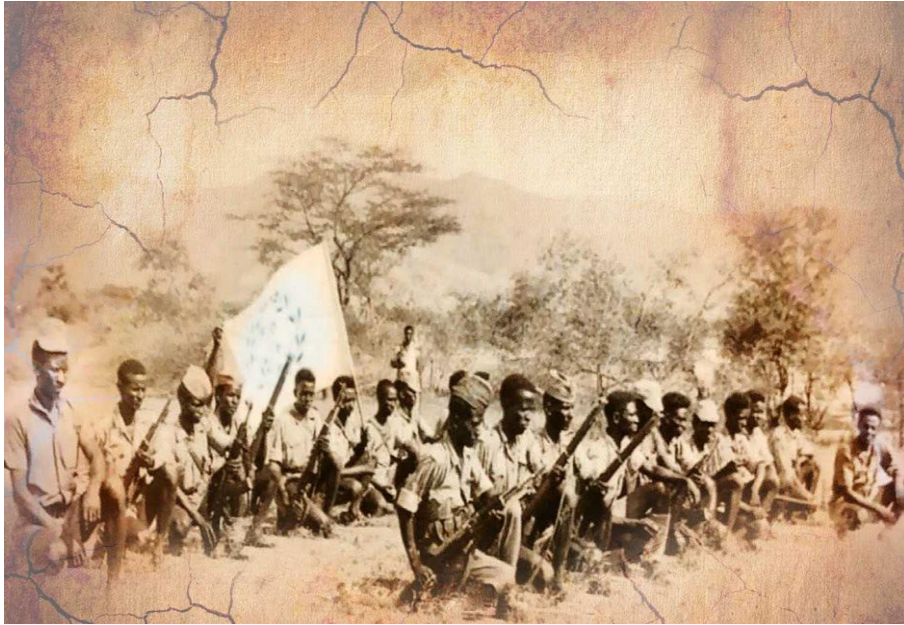

ቀዳሞት ግጥማት ሓርነታዊ ቃልሲ

9ይ ክፉል

መምህር ነጸረአብ አዛዚ

ምትሓዝ ፈዳይን አብ አስመራ ሰኔ 1963

መራሒ ተመሃሮ ካይሮ ዝነበረ፡ ስዒድ ሑሴን ካብ ግብጺ እቲ ቀዳማይ ንሜዳ ዝተሰለፈ እዩ። ሓደ ካብቶም ስርሒት ፈዳይን አቕርዶት ዝፈጸሙ እውን እዩ። ብዘይካዚ አብ አዲሱ-አበባ ውድብ ሓድነት አፍሪቃ መስራቲ አኼባ አብ ዘካይደሉ ዝነበረ ሰኔ 1963፡ አቓልቦ ማሕበረሰብ ዓለም ንምስሓብ፡ ምስ ማሕሙድ ሃሩን ዝተባህለ ተጋዳላይ፡ አብ አስመራ ስርሒት ንምፍጻም ተበገሰ። ዒላማኡም መዕርፎ ነፈርቲ አስመራን መመንጨዊ ሓይሊ ኤለክትሪክ ሴዳውን ነበረ። ግን አይተዓወቱን። ዝደርበዩዎን ቦምባታት ርሒቕን ስለዝተፈንጀሩ፡ አብ ልዕሊ'ተን ለም ኢሊን ዝነበሩ ነፈርቲ ክሳሩ አየውረዳን። አብ ሰበሰልጣን ኢትዮጵያ ዝፈጠሮ ስንባደ ግን ቀሊል አይነበረን።

እዞም ክልተ ፈዳይን፡ ድሕሪቲ ስርሒት፡ ብሰንኪ ሓደ ክተሓባበሮም ኢሎም ምስጢሮም ዘካፈልዎ ሰብ ተታሒዞም እዮም። ስዒድ ሑሴን ድማ ብወተሃደራት ተዓጂቡ፡ ናብ ቦታ ፍጻመ ተወስደ። እቲ ውጥን ምስ ገለጸሎም፡ ብትብዓቶም ተደነቑ። ሓደ መዓልቲ ቅድሚ ስርሒት ናብ መኪና አዛዚ ካልአይ ክፍለ ሰራዊት ኢትዮጵያ ዝደርበይዎ ቦምባ እውን ዒላማኡ ከምዘይወቕዐ ይንገር። እቲ ነዞም ክልተ ፈዳይን አብ ገዝኡ ዘዕቁበ ዜጋ፡ ተአሲሩ ብዙሕ ስቅያት እኳ እንተወረደ፡ ብዘይካ ናይ አካራይን ተኻራይን

ዝምድና ምስኣቶም ካልእ ምስጢር ከምዘይነበሮ ብምግላጽ ኣብ ቃሉ ስለዝጸገገ ድሕሪ ዓመትን ፈረቓን ካብ ቤት ማእሰርቲ ተለቀ። ተጋደልቲ ስዒድ ሑሴንን ማሕሙድ ሃሩንን ግን ክሳብ 1975 ብሰርሒት ካብ ማእሰርቲ ነጻ ዝወጹ ንዓመታት ተዳጎኑ።

ፈተነ ዑመርዲን

ኣብ ክረምቲ 1963፡ ኣዛዚ ነቐጣ ፖሊስ ብሹካ ዝነበረ ዑመርዲን መሓመድ፡ ምስኡ ዝነበሩ ፖሊስ፡ ብረቶም ኣብ መዓስከር ገዲፎም፡ ኣመት ዝሓረስዎ ግራውቲ ክገብሩ ፈቐደሎም። ዑመርዲን ነቲ ብረት ሒዞ ናብ ቃልሲ ክጸንበር እዩ መዲቡ። ነቶም ኣቐዲሙ ኣዳልዮም ዝጸንሑ መንእሴት ጸዊዑ ከኣ፡ ብረታት ኣሰኪሙ ተበገሰ። ነዊሕ ከይተጓዕዙ ግን፡ መንግስቲ ብርክት ዝበሉ ፖሊስ ኣኸቲቱ፡ ኣሰሮም ኣኸተለ።

ዑመርዲን ነዛ ስርሒት'ዚ ክምድብ ከሎ፡ ምስ ዝኾነ ካልእ ኣይመኸረን። ብረት ሒዞ ካብ ብሹካ ከምዝወጸን ኢትዮጵያ ትሃድኖ ከምዘላን ግን ተጋደልቲ ቀልጢፉ ወረ በጽሖም። በዚ ድማ ካብ ታሕታይ ባርካ ገለ ተጋደልቲ ንዑመርዲን ክረኽቡ ተንቀሳቐሱ። ብዙሕ ኩለል ኢሎም፡ ክረኽቡዎ ግን ኣይከኣሉን። ብኣንጻሩ ፖሊስ ሓበሬታ ረኺቦም ንዑመርዲንን ብጸቱን ኣርኪቦም ተኹሲ ከፈቱሎም። ዑመር ተጋደልቲ ምስ ሰኣነ፡ ነቲ ብረት ኣብ በረኻ ሓቢኡዎ ነበረ። ኣብቲ ተኹሲ ካብቶም ሸውዓተ ክልተ ብፖሊስ ተቐትሉ። ዑመርዲን ሃዲሙ። ክልተ ካብቶም መንእሴት ናብ ዓዶም ተመልሱ። ሓደ ድማ ፖሊስ ሒዞም ኣብ ባረንቱ ብማሕንቕቲ ቀተልዎ። ዑመርዲን፡ ድሕሪ ነዊሕ ከርተት ብረቱ ሒዞ ናብ ተጋደልቲ ክጸንበር ከኣለ።

ዕዉት ስርሒት ተልኣይ (ሰንከት-ክናብ) 1መስከረም 1963

ፖሊስ፡ ቁጽሪ ተጋደልቲ ካብ ዓሰርተ ዘይሓልፍ ኣብ ዝነበረሉ ግዜ፡ ኣብ ከባቢታት ኬሩ፡ ሃይኮታ፡ ግርግር፡ ኣዲባራ፡ ሳዋ ኩለላ ይገብሩ እኳ እንተነበሩ፡ ልቦም ኣውዲቕም ኮፍ ክብሉሉ ዝኸእሉ ቦታ ግን ኣይነበረን። ኣብ መፋርቕ 1963፡ ብዑመር እዛዝ ዝምርሖ ተጋደልቲ ሳዋ ውዲሎም ጸሓይ ዕራርቦ፡ ካብ ሩባ ሳዋ ንምዕራብ ናብ ዝርከብ ጎቦታት እናበሉ፡ ብወገን ግርግይካ ንኩለላ ዝመጹ ፖሊስ፡ ንተልኣይ (ሰንከት- ክናብ) እናተጓዕዙ፡ ተጋደልቲ ኣቐዲሞም ረኣይዎም።

ፖሊስ ኣብታ ዓዲ ምስ በጽሖ፡ ኣልመቕርብ ስለዝነበረ ኣብ ሰላት ኣተዉ። ሸዑ ሓደ ካብቶም ኣብ እግሪ ጎቦ ተልኣይ ኮይኖም ዝከታተልዎም ዝነበሩ ተጋደልቲ፡ ንዑመር እዛዝ ሓንቲ ቕርሻ ሃበኒ ኢሉ፡ ዝገዝእ ተመሲሉ ናብታ ፖሊስ ኣዕሪፎምላ ዝነበሩ ዱኳን ኣተዉ። ኩነታት ናይቶም ፖሊስ ተዓዚቡ ከኣ ናብ ብጸቱ ተመልሰ። እታ ብዑመር እዛዝን ምክትሉ ዑመር ናስር ሹምን ትምራሕ ጋንታ ንህጃም ተዳለወት። ቦምባታት ዓቲሮም ናብ ማእከል'ቶም ወተሃደራት ኣተዉ። ኣርደን (ብረትካ ኣውርድ ወይ ኢድካ ሃብ) ድማ

በልዎም። ፖሊስ ብስንባደ ፊዚዞም ከም ዓንዲ ጨው ደረቆ። ሓደ ካብኦም ግን ኢዱ ከይህብ ሃቂኑ ነበረ። ከም ዘየዋጽኦ ፈሊጡ ግን ከም ብጾቱ ኣማን ኣማን በለ። ዑመር እዛዝ ብዘይካ ዕጥቂን ብረትን ጅብኦም ከይፍተሽ ኣዘዘ። ብዛዕባ ቃልሲ ንናጽነት ሓጺር ምህሮ ሂቡ ከኣ ክኸዱ ሓደጎም። ሓደ ካብቶም ፖሊስ ግን ኣነ ምሳኸ-ም ክጋደልየ በሎም። ኣይተቐበልዎን። “ሕጂ ድሓን ኪድ፡ እንተደሊኻና ኣይትስእነናን ኢኻ” በሎም። ኣብቲ ግዜ'ቲ ብዘይ ክሳራ 9 ብረት ክትሰልብ ቀሊል ዓወት ኣይነበረን። ኣብታ ጋንታ ብረት ዘይነበሮም ጃለ ድማ ብረት ክዓጥቁ ከኣሉ።

ድሕሪዚ ዕወት ስራሕ፡ ተጋደልቲ ብረቶም ሒዞም ንሳባ - ንጎሶ ኣማል፡ ብረቶም ዝተመንዘዑ ፖሊስ ድማ ኣብቲ ቦታ ሓዲሮም ንጽባሒቱ ኣግማሎም ጥራሕ ስሒቦም ናብቲ ዝመጹዎ ግርግር ኣበሉ። ካብ ግርግር ምስ ሕርቃኑ ዝተበገሰ ዕጡቕ ሓይሊ ፖሊስ ሰንከትክናብ ብምምጻእ ንሰለማዊ ህዝቢ ከም ኣፍ ዑንቂ ኣጽብብሉ። ነቲ ኩርያ (ቁርኣን) ዝምህር ሰይድና ማሕሙድ ብፍላይ ገመድ ኣብ ክሳዱ ኣእትዮም ተጋደልቲ ዘለዉዎ ቦታ ክሕብር ከም በጊዕ ወጠጥዎ። ዋና ናይታ ኣብ ሰንከት-ክናብ ዝነበረት እንኮ ድኳን ሓመድ ዑመር ግን፡ “ንሸኽ ሕደግዎ ኣነ ተጋደልቲ ዘለዉዎ ቦታ ከርእየኩም” በሎም። ብመሰረት ስምምዖም ተጋደልቲ ዘለዉዎ ቦታ ከርእዮም ካብ ሰንከት-ክናብ ንሩባ ሳባ ሰጊሮም ናብ ኣማል ገጸም መረሹ። እንተኾነ ምስ ተጋደልቲ ፊት-ፊት ክገጥሙ ትብዓት ስለዝወሓደም፡ ኣመኻንዮም ንድሕሪት ተመልሱ።

ስርሒት ኣዲባራ

13 መስከረም 1963

ኣቐዲሙ ከምዝተገልጸ ሓምድ እድሪስ ዓዋተ ብጸቕጢ ዝኣክል ኣብ ዘይመደቦ ሰዓት፡ ብዘይ እኹል ቀረብ ሰብን ዕጥቅን እዩ ቃልሲ ጀሚሩ። እተን ሓምድ ብህይወቱ ከሎ ዝተኻየዳ ሽዱሽተ ግጥማት፡ ፖሊስ ኣሰር ሓምድ እናሰዓበ ዘጥቅዓሉ እምበር ብተበግሶ ሓምድ ኣይተፈጸመን። ብርግጽ ድማ ውሑድን ኣረጊትን ብረታት ሒዝካ ምስቲ ብሉጽ ዕጥቂ ናይ ኣመሪካ ዝነበሮ ሓይሊ ክትገጥም ከቢድ እዩ ነይሩ። ሓምድ ብመስዋእቲ ክሳብ ዝፍለ፡ ጉዳይ ዕጥቅን ተተኳስን ፍታሕ ኣይተረኽቦን ዝነበረ። ተጋደልቲ ዝጥቀምሉ ዝነበሩ ጥያይት ካብ ውልቀ ሰባትን ካብ ሰራዊት ሱዳን ብሕቡእ ዝተረኽቦንዩ ነይሩ። እተን ኣብ ግንቦት 1962 ካብ የመን ብመንገዲ ስዑድያ ንኻርቱም ኣትየን ኣብ ኢድ ተጋደልቲ ዝበጽሓ ዓሰርተ ዝልጎማ 5 ስርሒት እንግሊዝ ብረታትን (ኣብዓሸራ) 5 ሸንጉጥን እውን ብኣበርክቶ ሃገራውያን ዝተረኽቦ እዩን ዝነበራ።

ተጋደልቲ ግን ፍታሕ ብደገ ክሳብ ዝመጸም ኮፍ ኢሎም ኣይተጸበዩን። “ንጸላኢ ብጥይቱ ብብረቱ” ዝብል ጭርሖ፡ ካብ ቀዳመይቲ ዓመት ናይ ቃልሲ እዩ ፈሊሙ። ኣብ ሓምሌ 1962 ኣብ ነቐጣ ፖሊስ ሓልሓል ዝተፈጸመ መጥቃዕቲ ዋላ እኳ ኣብ መንጎ መኻልፍ የጋጥሞ፡ ብዘይ ዝኾነ ክሳራ ክልተ

ጠበንጃን ጠያይትን ንምምንዛዕ ኣኸኢሉ እዩ። ጋንታ ዑመር እዛዝ ኣብ ተልኣይ (ሰንከት ክናብ) ዝሰለበቶ 9 ብረታትን ገለ ብረቶም ሓዞም ናብ ቃልሲ ዝተጸንበሩ ኣባላት ፖሊስ ዘምጽእዎን ከኣ ነቲ ጸገም ከቃልሎ ክኢሉ። ብ13 መስከረም 1963 ድማ፡ ዑስማን ኣቡ ሸነብን መሓመድ ዑመር ዓብደላ ኣቡጥያራን ዝመርሖዎ ኣሃዱ፡ ኣብ ዶብ ኤርትራን ሱዳንን ዝነበረት ነቕጣ ፍላንሳ ኣዴባራ ብምጥቃዕ 4 ብረታት፡ 142 ጠያይት፡ ሰለስተ ኣግማልን ዝተፈላለዩ ኣቕሑን ሰለቡ። ንሱዳንን ኤርትራን ዘራኸብ መስመር ተሌፎን በቲኸም ድማ ባንዴራ ኢትዮጵያ ብምውራድ ባንዴራ ኤርትራ ኣንበልቢሎም ብሰላም ናብ ዝመጽዎ ተመልሱ።

ተአምራታዊ ስርሒት ሃይኮታ 19 መስከረም 1963

ኣብ መፋርቕ 1963፡ ቁጽሪ ተጋደልቲ እናወሰኸ ስለዝኸደ፡ ሸግር ዕጥቂ ዝያዳ ገደደ። ኣብ ሓንቲ መሰርዕ ካብ ብረት ዝዓጠቐ ሴፍን በትርን ዝዓጥቁ በዝሑ። ድሕሪቲ ኣብ ሓልሓል፡ ተልኣይን ኣዲባራን ሸግር ዕጥቂ ንምፍታሕ ስዒባ ዝተኻየደት ስርሒት ድማ ናይ ሃይኮታ ነበረት። ኣደም ግንድፍል ኣብ ሃይኮታ ስርሒት ንምፍጻም፡ መጽናዕቲ ኣካየደ። ሓንሳብ ጽሉል ሓንሳብ ጥዑይ እናመሰለ ዘድሊ ሓበሬታ ድሕሪ ምእካብ ድማ፡ መዓልቲ ቆረጸ። ኣብታ ዝተወሰነት ዕለት፡ ተጋደልቲ ኣብ መንጎ ሃይኮታን ባረንቲን ኣውቶቡስ ከቲሮም ተሰቐልዎ። ክዳን ሲቪል እዮም ተኸዲኖም። ብረቶም ከዊሎም፡ ሰለማውያን ተሳፊርቲ መሲሎም ከኣ ብቐጥታ ናብ መደበር ፖሊስ ሃይኮታ ኣምርሑ። ነቲ ዋርድያ ዝጸንሑም ቀቲሎም ነቲ ንቕጣ ብምቁጽጻር ከኣ 20—30 ደቓይቕ ኣብ ዘይመልእ ግዜ፡ ዝቐተል ቀቲሎም ዝሰለብ ሰሊቦም ወድኡ። ሰነዳት መንግስቲ ኢትዮጵያ፡ ኣብዛ ዕለትዚኣ፡ ተጋደልቲ ክልተ ወተሃደራት ከምዝቐተሉን ኣርባዕተ ከምዝቐሩሉን፡ ሓደ መትርየስ ምስ 11 ካዝና 29 ዲሞፍተሪ ጠበንጃ፡ 2 ኤም ዋን፡ 8 ናይ ኢድ ቦምባ፡ ሓንቲ ሸጉጥን ሰለስተ ሸሕ ጠያይትን ከምዝመንዘዑ ይሕብር። ኣብዛ ስርሒትዚኣ መስዋእቲ ናይ መሓመድ ከራር ኣጋጠመ።

ግንድፍል፡ ቅድሚኸ ዕዉት ስርሒት ኣብ ዝተፈላልዩ ውግኣት ተሳቲፉዮ። ኣብ ኣቕርደት ዝተፈጸመ ዕዉት ስርሒት ፈዳይን ዝመርሖ እውን ንሱ እዩ። ሓደ ካብ ወተሃደራት ሱዳን ነበር ኮይኑ፡ ብሰንኪ መውጋእቲ ኣቐዲሙ ካብ ሰራዊት ዝተፋነወ ብምንባሩ፡ ሓምድ ካብ ገርሰት ከይወጸ ንሰውራ ዝኸውን ብረትን ዕጥቅን ኣብ ምርካብ ክተሓባበር መዲቡዎ ነበረ። በዚ ድማ፡ ኣብ መንጎ ሜዳን ከሰላን፡ ቀንዲ መራኸቢ መስመር ኮይኑ ንኣስታት ሓደ ዓመት እናተመላለሰ፡ ዓቢ ስራሕ ዝፈጸመ ሓርበኛዮ። ንኤርትራውያን ኣባላት ሰራዊት ሱዳን መሪሖ ምስ ሓምድ ዘራኸቦም ንሱ እዩ። እዛ ብልሓትን ትብዓትን ዝተራእያ ስርሒት ሃይኮታ ከኣ ብቐንዱ ናቲ ውጥን እያ። ተጋደልቲ ነታ ስርሒት ድሕሪ ምፍጻምም፡ ባንዴራ ኤርትራ ኣብ መደበር ፖሊስ ሃይኮታ ሰቐሎም እዮም ወጺኦም።

ስርሐት ሃይኮታ ነቶም ብኻልእ ሸነኽ ዝነበሩ ተጋደልቲ ሞራል ኣስኒቓቶምያ። ገለ ተጋደልቲ ባቡር ተጻዒኖም ሓጋዝ ኣትዮም ተመሳሳሊ ስራሕ ንምፍጻም፡ ኣብ ዳዕሮታይ ኣድብዮም እናተጸበዩ፡ ዋርድያ ዘንጊዑ ባቡር ህሩግ ስለዝበሎም ፈሺሎም ተረፉ። ሸዑ ተጋዳላይ ዑስማን እድሪስ፡ ተረፍ ሕርቕቶቹ ናብ ኣመሓዳሪ ኣውራጃ ከረን ፊተውራሪ እምባዩ ሃብተ ቴለፎን ደዊሉ “ኣነ ወዲ ዓዋተየ ሎሚ ንዓኻ ክቀትል መጺኤ ኣለኹ” ክብል ሃደደ። ካብ ዳዕሮታይ ንሰሜን ወገን ኣብ ሓሸሻይ ዓድ ማሕሙድ ኣዕሪፎም ከለዉ ከኣ፡ ክዋዘዩ ዝዓደምዎም ፖሊስን ጦር ሰራዊትን ከተፍ በሉዎም። ብሓደ ወገን ጦር ሰራዊት ብኻልእ ድማ ፖሊስ ተኹሲ ከፈቱሎም። እቶም ተጋደልቲ ግን ኣይተኻእሉን። ፖሊስ ኣንሳሓቡ። ጦር ሰራዊት ቅሩብ ስለመከተኡ ሸዱሸተ ወተሃደራት ተቐትሉዎም። ኣብቲ ግጥም ተጋደልቲ ሓንቲ ብሬን ማረኹ። ካብኡ ናብ ከባቢ ደብረሳላ ኣበሉ። ኣብኡ ድሕሪ ምቕናይ፡ ዑመር እዛዝ ካብ ከሰላ ጠያይት ስለዘምጽኦ መከላኸሊ ነብሶም ረኺቦም ናብ ባርካ ላዕላይ ተመልሱ። ኣብ ሸበቕ፡ ካብ ፖሊስ ብረት ንምምንዛዕ ኣብ ዝኸፈትዎ ውግእ ከኣ ተጋዳላይ ዑስማን እድሪስ ተሰውኦ። ፊላኡ ከረን ኣትዮ ኣብ ደዓሪት ተቐብረ።

ኣብ ጥቅምቲ 1963 ሓፈሻዊ ኣኼባ ተጋደልቲ ኣብ ኩር ስለዝተመደበ፡ እዞም ተጋደልቲ ካብ ባርካ ላዕላይ ንኩር ተበገሱ። ኣብ ኣኼባ ኩር ተጋደልቲ ብሓሙሽተ ጋንታታት ከምዝቐሙ ተገብረ። መራሕቲ ጋንታታት ዑመር እዛዝ፡ ማሕሙድ ዲናይ፡ ዑስማን ኣቡሸነብ፡ ኣሕመድ ወለሎ፡ ክቡብ ሓጃጅ ተመዚዞም፡ ኣብ ሜዳ ምክትል ናይቲ ኣብ ከሰላ ዝነበረ መራሕ ሰራዊት (ጣህር ሳልም፡) ባብክር መሓመድ እድሪስ ንቦታ መሓመድ ዑመር ዓብደላ - ኣቡ ጥያራ ተክኦ። እንተኾነ ባብክር መሓመድ እድሪስ ቀልጢፍ ብሕማም ኣብ ገዳርፍ ስለዝተሰውኦ ማሕሙድ ዲናይ ተክኦ።

መጥቓዕቲ መንሱራን መስዋእቲ ወለሎን 24 ታሕሳስ 1963

ተጋደልቲ፡ ኣብ ዝተፈላለዩ ትካላት መንግስቲ ንዝሰርሑ ዝነበሩ ኤርትራውያን መልእኽቲ እናጸሓፉ ኣንጻር ገዛእቲ ደው ክብሉን ምስ ሰውራ ክተሓባበሩን ካብ ፈለማ ዓመት ናይ ቃልሲ ጀሚሮም፡ ጸውዒት የቕርቡሎም ነበሩ። በዚ ድማ፡ ብዙሓት ኣብ ማእከል ጸላኢ ዓይንን እዝንን ሰውራ ኮይኖም ክተሓባበሩ ከለዉ፡ ውሑዳት ግን ብኣንጻሩ ምስ መንግስቲ ይተሓባበሩ ነበሩ። ሓደ እዋን ተጋዳላይ መሓመድ ዓሊ ወለሎ፡ ምስቲ ኣብ ነቐጣ ፖሊስ መንሱራ ዝነበረ ኣዛዚ ሓደ ስምምዕ ገበረ። ወለሎ መጥቓዕቲ ክገብር'ሞ፡ እቶም ኣባላት ፖሊስ በቲ ኣጋጣሚ፡ ኣጽዋሮም ሓዞም ናብ ሰውራ ክጽንበሩ።

ድሕሪ ኣኼባ ኩር፡ ጋንታ ወለሎ ንባርካ ላዕላይ ብምውጻእ ክሳብ ኣድያቦ ኣብ ዘሎ ቦታታት ትንቀሳቐስ ነበረት። ወለሎ ነቲ ከባቢ ጽቡቕ ጌሩ ስለዝፈልጦ 10 ሸፋቱ ኣኻኺቡ ምስኡ ከም ዝሰለፉ ብምግባር ናብ ዓንቦሪ ተመልሰ። ካብኡ ንመንሱራ ተበገሰ። ክኸዱ ሓዲሮም ወጋሕታ መንሱራ

በጽሑ። አዛዚ ፖሊስ ግን ከም ቃሉ አይሰለመን። ሽዑ ወለሎ ብምዕራብ ናይቲ ንቕጣ ኮይኑ፡ ነቶም ብምብራቕ ዝነበሩ ኣብ'ቲ ሓጽር ሓዊ ከንድዱ ኣዚዙ ተኹሲ ተጀመረ። ፖሊስ ኣብ በሪኽ፡ ተጋደልቲ ድማ ኣብ ለጠቕ ዝበለዮም ነይሮም። ወለሎ ምስ ኣባነብሮ ዓሊ ማሕሙድ ከምኡ'ውን ሓላፊ እቶም ሸፋቱ ዝነበረ ኮይኑ እናተኮሰ ከሎ፡ ሓደ ካብ'ቶም ኣብ ልዕሊ መረባዕ ኮይኑ ዝተኮሰ ዝነበረ ፖሊስ ፈልዩ ንወለሎ ወቕዖ። ወለሎ ምሕኩልቱ ተሓምሺሹ ወደቐ። “አነ ኣኸሊኒ'ዩ ብረትኩም ጥራሕ ተረከቡኒ” ኢሎ፡ ብረቱ ካብቲ ሓጽር ወጸኢ ወርወራ። “ንዓይ ግደፉኒ ንስኻትኩም ውጹ” ድማ በሎም።

ብጾቱ ኣንጎሊቦም ናብቲ ካብ ሃይኮታ ንሰሜናዊ ምዕራብ ዝርከብ ኣኻውሕ ክጽግዑ ከለዉ፡ ካብ እንገርነን ኣቕርደትን ዝተበገሱ ፖሊስ መንሱራ ኣትዮም ነበሩ። ሽዑ ኮሎኔል ከበደ ያቆብ ንወለሎ “እዚዶ ይሕሸካ” ምስ በሎ ወለሎ ኣብ ገጹ ጡፍ በለሉ። ኮሎኔል ከኣ ብሕርቃን ሸጉጡ ኣውጺኡ ኣዳጊሙ ቐተሎ። 24 ታሕሳስ 1963 ሬሳ ወለሎ ምሉእ መዓልቲ ኣብ ዕዳጋ ኣቕርደት ተንጠልጢሉ ወዓለ። ዛንታ ወለሎ ከኣ ካብ ጫፍ ንጫፍ ኣቃልሐ። “ንኮሎኔል ጡፍ ኢሉሉ፡ ብሸጉጥ ኣዳጊምዎ፡ ሬሳኡ ምሉእ መዓልቲ ሰቂሎሞ ውዲሎም” ተባህለ። ጋዜጣ ሕብረት እውን ብ28 ታሕሳስ 1963 “ወለሎ ሙሓመድ ዓሊ ዝተባህለ ውሩይ መራሒ ሸፋቱ ተቐቲሉ” ዝብል ኣርእስቲ ሂባ ኣብ ዓምድታታ ኣስፈረቶ።